

Pioneerityö selkuvuorovaikutuksesta

Leealaura Leskelä: *Selkopuhetta! Puhuttu selkokieli kehitysvammaisten henkilöiden ja ammattilaisten vuorovaikutuksessa.* Helsinki: Helsingin yliopisto 2022. Johdanto 106 s. + 4 artikkelia. ISBN 978-951-51-8763-5. Johdanto-osa on saatavilla verkossa osoitteessa <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-8764-2>.

Selkokieli on Suomessa vakiintuneen määritelmän mukaan kielen muoto, joka on rakenteeltaan ja sisällöltään helpompaa kuin yleiskieli. Sen on tarkoitus palvella erityisesti niitä kielenkäyttäjiä, joilla on vaikeuksia lukea ja ymmärtää yleiskieltä. (Selkokeskus 2023.) Selkokieltä on kehitetty Suomessa ja muulla Euroopassa jo usean vuosikymmenen ajan, ja viimeisten vuosien aikana myös selkokielen tutkimus on lisääntynyt (Lindholm & Vanhatalo 2021). Suomessa selkokieltä tutkitaan tällä hetkellä ahkerasti, mistä on osoituksena esimerkiksi tuore *Virittäjän* teemanumero (*Virittäjä* 1/2023), johon sisältyy neljä selkokieltä eri näkökulmista analysoivaa alkuperäistutkimusta.

Leealaura Leskelän väitöskirjatutkimus käsittelee puhuttua selkokieltä ja on tärkeä lisä olemassa olevaan selkokielen tutkimukseen, joka on tähän saakka painottunut kirjoitettuun kielimuotoon. Leskelä analysoi väitöskirjassaan keskusteluja lievästi kehitysvammaisten ja heidän työtään ohjaavien henkilöiden välillä arkisissa keskusteluissa, työnohjaus- ja arviointitilanteissa sekä haastattelutilanteissa. Tutkimuksen päätavoitteena on selvittää, miten osallistujat toimivat kielellisesti epäsymmetrisissä tilanteissa ja

miten he ratkaisevat ymmärtämisen ja yhteistyön haasteita. Soveltavana tavoitteena on ottaa kantaa selkokielisen puheen ja vuorovaikutuksen ohjeistuksiin ja kehittää niitä.

Artikkeliväitöskirja koostuu yhteenvedosta ja neljästä osajulkaisusta. Osajulkaisuissa Leskelä analysoi sellaisia kielellisen epäsymmetrian ilmenemismuotoja, jotka ovat tyypillisiä juuri lievästi kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän keskustelukumppaneidensa vuorovaikutustilanteille. Analyysin kohteena ovat korjausilmiöt ja erityisesti pitkittyvät korjausjaksot (Leskelä 2012), puhujien tiedollisista asemista neuvottelu (Leskelä 2021), myönteisen palautteen antaminen työnohjaustilanteissa (Leskelä 2023) sekä kehitysvammaisen puhujan osallisuuden mahdollisuudet ja esteet vuorovaikutustilanteissa (Leskelä & Lindholm 2023).

Leskelän tutkimus on otteeltaan keskusteluanalyyttinen ja jatkaa epäsymmetrisiä vuorovaikutustilanteita analysoineiden tutkimusten linjaa. Tällaisen tutkimuksen voi sanoa olleen suomalaisessa keskusteluntutkimuksessa vahvaa: aikaisemmassa tutkimuksessa on analysoitu epäsymmetrioiden vaikutuksia kielenoppijoiden ja keskustelukieltä äidinkielenään puhuvien henkilöiden keskusteluissa (Kurahila 2006; Lilja, Eilola, Jokipohja & Tapaninen toim. 2022), keskusteluissa afaatikkojen ja heidän läheistensä ja puheterapeuttien välillä (Laakso 2015) sekä vuorovaikutustilanteissa, joissa on mukana muistisairaita (Lindholm 2015) tai autismikirjon henkilöitä (Wiklund, Ihaksinen & Vainio 2021). Myös kan-

sainvälisesti näiden teemojen tutkimus on viime vuosina ollut vilkasta. Lievästi kehitysvammaisten henkilöiden vuorovaikutustilanteita on kuitenkin aikaisemmin analysoitu vasta vähän, ja Leskelän tutkimus onkin tällä alalla uusi avaus.

Kielellinen saavutettavuus ja selkokuorovaikutus

Leskelän työ sijoittuu kielitieteen ja yhteiskuntatieteellisen vammaistutkimuksen risteyskohtaan. Soveltavan tavoitteensa kautta se liittyy saavutettavuuden tematiikkaan, joka on ollut niin julkisessa keskustelussa kuin tutkimuksessakin esillä yhä enemmän viime vuosina. Saavutettavuus on monitahoinen käsite, jolla voidaan viitata niin esteettömyyteen, eli esimerkiksi tilojen saavuttavuuteen, kuin käytettävyyteen ja ymmärrettävyyteenkin. Kielellinen saavutettavuus liittyy käsitteenä ennen kaikkea siihen, että jokainen voisi ymmärtää ja tulla ymmärretyksi esimerkiksi kohtaamisissa eri viranomaisien kanssa. (Hirvonen & Kinnunen toim. 2020.) Selkokielen tutkiminen ja kehittäminen on tärkeää kielellisen saavutettavuuden näkökulmasta. Leskelän väitöskirjan soveltavana tavoitteena on kehittää ohjeistusta erityisesti puhuttuun selkokieleeseen ja selkokuorovaikutukseen.

Puhetilanteissa kielenkäyttö on hyvin tilannesidonnaista ja kielen prosessointiin on yleensä käytettävissä vähemmän aikaa kuin tekstejä luettaessa ja kirjoitettaessa. Puhutun kielen erottaa kirjoitetusta myös sen kehollisuus; puhutuissa vuorovaikutustilanteissa merkityksiä ei rakenneta ja välitetä ainoastaan verbaalisesti vaan myös osallistujien kehollinen toiminta, kuten heidän eleensä, ilmeensä, katseensa suunta ja fyysinen sijoittuminen suhteessa toisiinsa, on olennainen osa sitä, miten yhteisymmärrys tilanteisesti rakentuu. Tiedämme nykyään jo melko paljon siitä, miten osallistujien kehollinen toiminta linkittyy vuorovai-

kutuksen kulkuun ja osallistujien kielelliseen toimintaan; esimerkiksi eleitä koordinoidaan hienovaraisesti suhteessa sanalliseen puheeseen, ja erityisesti epäsymmetrisissä keskusteluissa vuorovaikutuksen visuaalinen kanava on tärkeä merkitysten välittämisessä (Lilja & Piirainen-Marsh 2019; Jokipohja & Lilja 2022). Vuorovaikutuksen multimodaalisuus tuo kuitenkin haasteita selkokielen vuorovaikutuksen ohjeistuksen kehittämiseen. Näin on erityisesti siksi, että kehollinen toiminta on usein tiiviisti yhteydessä vuorovaikutuksen materiaaliseen ympäristöön (Goodwin 2017), ja yleispäteviä ohjeita siitä, mitkä vuorovaikutuksen keinot erityisesti tukevat ymmärtämistä, voi siksi olla vaikea antaa.

Leskelän työssä vuorovaikutuksen multimodaalisen puolen analyysi jää vähemmälle huomiolle, vaikka se onkin mukana kolmannessa osatutkimuksessa (Leskelä 2023). Multimodaalisuuden merkitys kuitenkin tulee työssä esille, ja Leskelä nostaakin yhdeksi jatkotutkimuksen ja kehitystyön haasteeksi juuri sen pohittamisen, miten puhutun vuorovaikutuksen multimodaalisuuden tulisi tai miten se voisi näkyä selkokuorovaikutuksen ohjeistuksessa.

Aineiston vuorovaikutustilanteet

Tutkimuksen aineistona on 16 videotua keskustelua. Näistä keskusteluista neljässä on kysymys tehtävänohjauksesta, kuudessa ohjaaja ja kehitysvammaisen henkilö juttelevat vapaasti, ja kolme keskustelusta on haastattelutilanteita. Lisäaineistona on vielä kolme Kehitysvammaliiton sekä Jyväskylän, Helsingin ja Joensuun yliopistojen yhteisessä Elämänkulku-hankkeessa tallennettua haastattelua, jotka Leskelä on saanut väitöskirjaa varten käyttöönsä. Aineiston vuorovaikutustilanteet ovat siis luonteeltaan erityyppisiä: vapaat jutteluhetket ovat erilaisia keskustelutilanteita

kuin tehtävänohjaustilanteet tai haastattelut. Erityyppisissä keskustelutilanteissa myös erilaiset vuorovaikutustoiminnot ovat relevantteja, mikä näkyy myös työn osatutkimuksissa. Esimerkiksi ohjeistustilanteissa työn arviointi on relevantimpi toiminto kuin rupatteluhetkissä, ja niissä arviot voidaan myös muotoilla toisin kuin arkikeskusteluissa, koska arvio kytkeytyy siihen, mitä toinen osallistuja parhaillaan tekee.

Työn aineiston keskustelut ovat yhteispituudeltaan hieman yli neljä tuntia. Tällaisena aineisto on väitöskirjan tarpeisiin pienehkö. Aineiston pienuus näkyy esimerkiksi siinä, että työn kokonaisuudessa osa esimerkeistä toistuu. Leskelä kuitenkin käyttää aineistoaan muuten monipuolisesti eri osatutkimuksissa ja onnistuu nostamaan esiin tärkeitä ja uskottavia analyttisiä havaintoja sen pohjalta. Näin ollen aineistoa voi kuitenkin pitää riittävänä ja tarpeeksi yhtenäisenä väitöstutkimukseen.

Osatutkimukset keskittyvät epäsymmetrian ilmenemismuotoihin ja osallisuuden tukemiseen

Väitöskirjan neljästä osatutkimuksesta ensimmäinen (Leskelä 2012) on julkaistu jo yli kymmenen vuotta sitten osana *Haavoittuva keskustelu* -kokoomateosta (Leskelä & Lindholm toim. 2012). Siinä Leskelä tarkastelee korjausjaksoja ja esittelee erilaisia keinoja aloittaa korjaus kehitysvammaisen henkilön ja ohjaajan välisessä keskustelussa. Artikkelin keskeistä antia on sen näyttäminen, että pääperiaatteiltaan korjauskäytännöt toimivat epäsymmetrisissä keskusteluissa samaan tapaan kuin keskusteluissa, joita ei luonnehdi keskustelijoiden välinen epäsymmetria kognitiivisissa kyvyissä. Artikkelissa käsitellään myös pitkittyneitä korjausjaksoja, joiden ongelmavuorojen Leskelä havaitsee olevan tavallisesti monilähteisiä: niihin voi

liittyä samaan aikaan esimerkiksi kielellisiä virheitä, topikaalista epäsujuvuutta sekä epäily siitä, onko vuoro sisällöllisesti paikkansapitävä. Korjausjaksot siis pitkittyvät, koska niissä ratkaistaan samanaikaisesti useita ongelmia (ks. myös Haakana, Kurhila, Lilja & Savijärvi 2021).

Analyysille asetetut soveltavat tavoitteet saavutetaan osatutkimuksessa hyvin, ja havainto siitä, että osallisuuden ja osallistumisen tukeminen on keskusteluissa perustavanlaatuisempi tavoite kuin ymmärryso Ongelmien nopea ratkaisu tietyn korjauskeinon turvin, on uskottavasti perusteltu analyysin pohjalta. Artikkelissa tehdyt havainnot ovat antaneet aihetta täsmentää selkokiehisen vuorovaikutuksen ohjetta niin, että osallistujia ei enää kehoteta välttämään tulkitsevia korjausaloitteita, esimerkiksi ymmärrysehdo kkaita (ks. Haakana, Kurhila, Lilja & Savijärvi 2016), sillä niillekin on analyysin mukaan paikkansa ymmärtämisen ongelmien selvittämisessä.

Toinen osatutkimus (Leskelä 2021) on julkaistu *Journal of Interactional Research in Communication Disorders* -tiedelehdessä. Siinä analyysin kohteena ovat episteemiset neuvottelut tilanteissa, joissa ohjaaja alkaa epäillä kehitysvammaisen osallistujan konfabuloivan eli seppitelevän paikkaansa pitämätöntä tarinaa. Keskeinen havainto koskee sitä, miten ohjaajat reagoivat tilanteissa, joissa epäilevät kehitysvammaisen osallistujan konfabuloivan: he voivat joko esittää selvennyspyyntöjä tai haastaa seppittelyn suoraan tai epäsuorasti. Leskelä näyttää, että eri reagointikeinoilla on erilaiset vaikutukset kehitysvammaisten henkilöiden episteemiselle auktoriteetille sekä osallistumiselle keskustelutilanteessa. Analyysissa nostetaan esiin ristipaine yhdenvertaisuuden edistämisen ja kielellisen mukauttamisen välillä. Konfabulointi-tilanteissa (ja yleisemminkin keskusteluvuorovaikutuksessa) kehitysvammaisen henkilön keskustelukumppaniin kohdis-

tuu paine suhtautua keskustelukumppaniinsa kuin keneen tahansa henkilöön mutta toisaalta myös paine mukauttaa puhettaan niin, että kehitysvammaisen puhuja pystyy toimimaan tarkoituksenmukaisesti ja ottamaan vastuun toiminnastaan. Konfabulointi voi tuoda mukanaan luottamuksen puutetta, joka vaikeuttaa vuorovaikutuksen etenemiseen. Tällaiset tilanteet ovat yksi esimerkki lievästi kehitysvammaisten keskustelijoiden vuorovaikutuksen erityispiirteistä.

Kolmas tutkimus (Leskelä 2023) on julkaistu *Virittäjässä*, ja se käsittelee myönteisten arvioiden esittämistä ohjaustilanteissa. Analyysin kohteena olevissa ohjaustilanteissa ohjaaja arvioi kehitysvammaisen keskustelukumppaninsa toimintaa positiivisesti. Analyysi osoittaa, että myönteiset kehuvuorot muotoillaan kielellisesti yksinkertaisiksi eikä niissä välttämättä viitata kehuttavaan eksplisiittisesti. Analyysissa on multimodaalinen ote, mikä tekee siitä yksityiskohtaista ja hienosyistä. Artikkelin tulokset ovat läpinäkyvät ja siksi uskottavat. Havainnot antavat aihetta kehittää selkopuheen suosituksia; esimerkiksi finiitti-verbittömyys ei välttämättä ole uhka ymmärtämiselle tilanteissa, joissa arvioinnin kohde on selvä siksi, että osallistujat ovat tekemässä samaa asiaa ja orientoituvat samoihin, odotuksenmukaisesti arvioinnin kohteena oleviin tehtäviin.

Neljäs osatutkimus (Leskelä & Lindholm 2023) on kirjoitettu yhdessä Camilla Lindholmin kanssa ja julkaistu Gaudeamuksen kustantamassa *Kieli, hyvinvointi ja haavoittuvuus* -teoksessa (Paananen, Lindeman, Lindholm & Luodonpää-Manni toim. 2023). Tutkimuksessa käsitellään kehitysvammaisen osallistujan kielellisen osallisuuden tukemista kolmen sellaisen keskustelutoiminnon kautta, jotka muodostavat aineistossa tyyppillisen kielellisen epäsymmetrian yleiskuvan. Nämä toiminnot ovat kysymysten esittäminen, keskustelualoitteet ja niiden kä-

sittely sekä itseen viittaaminen. Osatutkimus tuo jälleen uusia näkökulmia siihen, miten selkokielistä vuorovaikutusta voisi ohjeistaa. Tärkeäksi nousevat havainnot siitä, että kehitysvammaisen osallistujan mukaan ottaminen väärinymmärrysten selvittelyyn on tärkeää ja että ymmärtämisen teeskentely ei edesauta osallisuuden syntymistä.

Yhteiskunnallisesti tärkeää vuorovaikutusentutkimusta

Leskelän työn erityiset ansiot ovat sen sovellettavuudessa ja yhteiskunnallisessa merkityksessä. Selkokielen tarve kasvaa yhteiskunnassamme koko ajan, kun väestö ikääntyy ja monikielistyy entisestään. Väitöskirjassa tulee erinomaisesti esille Leskelän vahva käytännön ymmärrys niistä kysymyksistä, joihin selkokielen käyttäjät ja kehittäjät törmäävät. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, miten Leskelä konkretisoi analyttisiä havaintojaan niin, että ne ovat muotoiltavissa ohjeiksi selkokieliseen vuorovaikutukseen.

Kokonaisuutena Leskelän väitöskirja tuo tärkeitä uusia näkökulmia keskusteluun kielellisestä saavutettavuudesta ja lisää ymmärrystämme esimerkiksi siitä, millaisin keinoin lievästi kehitysvammaisten henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua heitä itseään koskevaan päätöksentekoon voidaan tukea. Väitöskirjatyo on selkokielisten vuorovaikutuksen ohjeistuksen kehittämisessä kansainvälisesti uraauurtava, ja se toimii suunnannäyttäjänä tulevalle tämän aihepiirin tutkimukselle.

NIINA LILJA
etunimi.sukunimi@tuni.fi

Kirjoittaja on professori Tampereen yliopistossa. Hän toimi Leskelän työn esitarkastajana ja vastaväittäjänä.

Lähteet

- GOODWIN, CHARLES 2017: *Co-operative action. Learning in doing. Social, cognitive and computational perspectives*. Cambridge: Cambridge University Press.
- HAAKANA, MARKKU – KURHILA, SALLA – LILJA, NIINA – SAVIJÄRVI, MARJO 2016: Kuka, mitä, häh? Korjausaloitteet suomalaisessa arkikeskustelussa. – *Virit-täjä* 120 (2) s. 255–293.
- 2021: Extending sequences of other-initiated repair in Finnish conversation. – Jan Lindström, Ritva Laury, Anssi Peräkylä & Marja-Liisa Sorjonen (toim.), *Intersubjectivity in action. Studies in language and social interaction* s. 231–249. Pragmatics & Beyond New Series 326. Amsterdam: John Benjamins.
- HIRVONEN, MAIJA – KINNUNEN, TUIJA (toim.) 2020: *Saavutettava viestintä. Yhteiskunnallista yhdenvertaisuutta edis-tämässä*. Helsinki: Gaudeamus.
- JOKIPOHJA, ANNA-KAISA – LILJA, NIINA 2022: Depictive hand gestures as candidate understandings – *Research in Language and Social Interaction* 55 (2) s. 123–145. <https://doi.org/10.1080/08351813.2022.2067425>.
- KURHILA, SALLA 2006: *Second language interaction*. Pragmatics & Beyond New Series 145. Amsterdam: John Benjamins.
- LAAKSO, MINNA 2015: Collaborative participation in aphasic word searching. Comparison between significant others and speech and language therapists. – *Aphasiology* 29 (3) s. 269–290. <https://doi.org/10.1080/02687038.2013.878450>.
- LESKELÄ, LEEALaura 2012: Ymmärrys-vaikkeuksien käsittelevä kehitysvammaisten henkilöiden ja heidän ohjaajiensa keskusteluissa. – Leskelä Leelaaura & Camilla Lindholm (toim.), *Haavoit-tuva keskustelu. Keskustelunanalyttisiä tutkimuksia kielellisesti epäsymmerisestä vuorovaikutuksesta* s. 184–234. Kehitysvammaliiton tutkimuksia 6. Helsinki: Kehitysvammaliitto.
- 2021: Showing knowing. Negotiating about epistemic authority in interaction between persons with intellectual disability and professionals. – *Journal of Interactional Research in Communication Disorders* 11 (1) s. 26–51.
- 2023: Myönteistä arviointia. Työohjaajien kehuvuorot kehitysvammaisten työntekijöiden tehtävänohjauksessa. – *Virit-täjä* 127 (2) s. 241–268. <https://doi.org/10.23982/vir.110596>.
- LESKELÄ, LEEALaura – LINDHOLM, CAMILLA 2023: Selkokuhe kehitysvammaisen henkilön kielellisen osallisuuden tukena. – Jenny Paananen, Meri Lindeman, Camilla Lindholm & Milla Luodonpää-Manni (toim.), *Kieli, hyvinvointi ja haavoittuvuus. Kohti kielellistä osallisuutta*. Helsinki: Gaudeamus.
- (toim.) 2012: *Haavoittuva keskustelu. Keskustelunanalyttisiä tutkimuksia kielellisesti epäsymmetrisestä vuorovaikutuksesta*. Kehitysvammaliiton tutkimuksia 6. Helsinki: Kehitysvammaliitto.
- LILJA, NIINA – PIIRAINEN-MARSH, ARJA 2019: How hand gestures contribute to action ascription – *Research on Language and Social Interaction* 52 (4) s. 343–364. <https://doi.org/10.1080/08351813.2019.1657275>.
- LILJA, NIINA – EILOLA, LAURA – JOKIPOHJA, ANNA-KAISA – TAPANINEN, TERHI (toim.) 2022: *Aikuiset maahanmuuttajat arjen vuorovaikutustilanteissa. Suomen kielen oppimisen mahdollisuudet ja mahdottomuudet*. Tampere: Vastapaino.
- LINDHOLM, CAMILLA 2015: Parallel realities. The interactional management of confabulation in dementia care encounters. – *Research on Language and Social Interaction* 48 (2) s. 176–199. <https://doi.org/10.1080/08351813.2015.1025502>.
- LINDHOLM, CAMILLA – VANHATALO,

ULLA (toim.) 2021: *Handbook of Easy Languages in Europe*. Berlin: Frank & Timme.

PAANANEN, JENNY – LINDEMAN, MERI – LINDHOLM, CAMILLA – LUODONPÄÄ-MANNI, MILLA (toim.) 2023: *Kieli, hyvinvointi ja haavoittuvuus. Kohti kielellistä osallisuutta*. Helsinki: Gaudeamus.

Selkokeskus 2023: Selkokielen määritelmä.

<https://selkokeskus.fi/selkokieli/selkokielen-maaritelma/> (31.7.2023).

WIKLUND, MARI – IHAKSINEN, KIA – VAINIO, MARTTI 2021: Autistimikirjon poikien intonaation käyttö kysymys- ja kerrontavuoroissa spontaanissa vuorovaikutuksessa. – *Puhe ja kieli* 41 (1) s. 43–70. <https://doi.org/10.23997/pk.107694>.

Tuoretta soveltavaa keskusteluntutkimusta, kenttäkohtaamisia ja tutkimusprosessien ruumiinavauksia

Riikka Nissi, Mika Simonen & Esa Lehtinen (toim.): *Kohtaamisia kentällä. Soveltava keskusteluntutkimus ammatillisissa ympäristöissä*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura 2021. 333 s. ISBN 978-951-858-401-1.

Tutkimusyhteisöjen, soveltavan tutkimuksen kohteena olevan kentän sekä suuren yleisön välinen vuorovaikutus on viime aikoina ollut muutosliikkeessä. Tutkimusrahoitusta ohjataan enenevässä määrin tutkimustiedon yhteiskunnallisen vaikuttavuuden, käytännön relevanssin ja sovellettavuusarvon ehdoilla, ja lisäksi yliopistoille kohdistetaan yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen velvoitteita opetus- ja tutkimustehtävän rinnalla. Samaa aikaan tiedonvälityksen muodot muuttuvat ja ohjaavat yleisön tieteellisen tiedon äärelle uudella tavalla. Tieteen yhteiskuntasopimuksen uudelleen-neuvottelu ja siihen kytkeytyvä tiedeviestinnän mekanismien murros ovatkin ohjanneet tiedeyhteisön ja kentän sekä tämän myötä myös tutkijat ja tutkittavat yhä näkyvämmiin dialogiin keskenään (Väliverronen 2016). Tähän kehykseen asettuu myös Riikka Nissin, Mika Simonen ja Esa Lehtisen toimittama artikkeliki-

kokoelma *Kohtaamisia kentällä: Soveltava keskusteluntutkimus ammatillisissa ympäristöissä*.

Teos on suunnattu paitsi tiede- ja tutkijayhteisöille myös eri alojen ammatilliselle kentälle. Kokoelman yhdeksän empiiristä tutkimusartikkelia esittelevät erityyppisiä keskustelunanalyttisiä tapaus-tutkimuksia jäsennettynä kolmeen eri institutionaaliseen kategoriaan, joita ovat sosiaali- ja terveydenhuolto, opetus ja koulutus sekä asiantuntijaorganisaatiot. Kiinnostavan lisän teokseen tuovat tutkijoiden kirjoittamat tutkimustarinat, joissa kuvataan tutkimustyön vaiheita, tutkijoiden tekemiä valintoja prosessin aikana sekä kohtaamisia tutkimuksen osallisten kanssa kentällä.

Kokoelman johdannossa tuodaan esiin perus- ja soveltavan tutkimuksen kahtiajaon murtuminen sekä pohditaan, missä määrin tutkimuslaitosten ja yliopistojen toiminta edellyttää tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja merkitystä. Teoksen uutuusarvoa lisää se, että tieteellisen tiedon asemaa ja käyttöä nyky-yhteiskunnassa tarkastellaan nostamalla keskiöön erityisesti tutkijayhteisön ja tutkittavien välisen suhteen ja yhteistyön sekä tutkimusprosessin osallisuuden